

**ОСОБЛИВОСТІ ТОВАРНОЇ СТРУКТУРИ ДЕРЕВОСТАНІВ З
ДОМІНУВАННЯМ ДУБА ЗВИЧАЙНОГО В УМОВАХ СВІЖОЇ
ГРАБОВОЇ ДІБРОВИ ДП «БЕРЕГІВСЬКЕ ЛГ»**

*Грубінка І.М., магістрант; Задорожний А.І., к.с.-г.н; Потіш Л.А., к.б.н.
УжНУ, м. Ужгород*

Мета дослідження – дослідити товарну структуру дубових деревостанів в умовах свіжої грабової діброви та оцінити вплив таксаційних показників та супутніх деревних видів на неї. Для цього вибрано дубові деревостани з близькими значеннями віку та класу бонітету. Типи лісорослинних умов, лісу та деревостану також однакові у всіх досліджуваних деревостанах. Об'єкт досліджень – дубові деревостани у свіжій грабовій діброві в ДП «Берегівське лісове господарство».

Проаналізувавши значення відносної повноти у деревостанах на пробних площах встановлено, що її значення найнижчим є на першій пробній площі і становить лише 0,58, у деревостані на другій пробній площі – 0,79, у деревостані на третій – 0,76 та у деревостані на четвертій – 0,86. Разом з тим найвищий запас виявлено у деревостані на четвертій пробній площі – 471 м³/га, а найнижчий – на першій пробній площі – 300 м³/га, що відповідає взаємному співвідношенню відносної повноти у деревостанах, які ми дослідили. Порівнюючи з третьою пробною площею на другій пробній площі запас деревини є нижчий, хоча відносна повнота має дещо вище значення: пояснити це можна тим, що для другої пробної площі характерною є вище значення частки граба у складі деревостану: 2,0, порівняно із 0,5 – на третій. У досліджуваному типі лісорослинних умов дерева граба ростуть за нижчим, порівняно із деревами дуба, класом бонітету. Наслідком цього є нижчі значення висоти стовбурів дерев для цієї породи, а отже меншими будуть також значення об'ємів стовбурів та загального запасу породи на одиницю площі. Зважаючи на частку породи у складі деревостану на другій пробній площі значення абсолютної повноти мають дерева граба – 7,9 м²/га, що становить 26,9 % від

загальної абсолютної повноти, а запас деревини цієї породи становить 20,9 % від загального запасу деревини деревостану на цій пробній площі.

Можна дійти до висновку, що найбільш оптимальні умов росту з усіх досліджуваних деревостанів на пробних площах має ділянка, на якій розташована друга пробна площа. У цьому деревостані частка дуба складає 7,7 одиниці, є високий загальний запас цієї породи – 314 м³/га, також є найвищий об'єм ділової деревини головної породи – 115 м³/га, з яких 110 м³/га, тобто переважна більшість припадає на велику ділову, і лише 6 м³/га – на середню.

Дубові деревостани в умовах досліджуваної свіжої грабової діброви на території підприємства потрібно вирощувати за відносної повноти, яка повинна становити не нижче 0,76-0,79, а частка головної породи – дуба звичайного, повинна становити близько 7-8 одиниць. Для того, щоб дерева ясена могли сформуватися в якості ділових, відповідно до класифікації за категоріями технічної придатності, частка цієї деревної породи у складі деревостану повинна становити не менше 0,9-1,0 одиниці. Для оптимальнішої товарної структури частка граба звичайного у складі деревостану не повинна перевищувати більше ніж 1,0-1,5 одиниці. У разі, якщо частка граба звичайного перевищує це значення, встановлено що зменшується як загальний запас деревини у деревостані, так і ділова деревина формується у доволі незначних об'ємах. Деревя граба забирають значну кількість поживних речовин з ґрунту, що негативно відбивається на рості та розвитку дерев дуба звичайного ат ясена звичайного.

Під час порівняльного аналізу деревостанів з домінуванням дуба звичайного віком 104-109 років в умовах свіжої грабової діброви в ДП "Берегівське ЛГ" встановлено, що частка граба звичайного у складі деревостану, яка переважає 1 одиницю, чинить негативний вплив як на загальний запас деревостану, так і на формування товарної структури.